

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2014

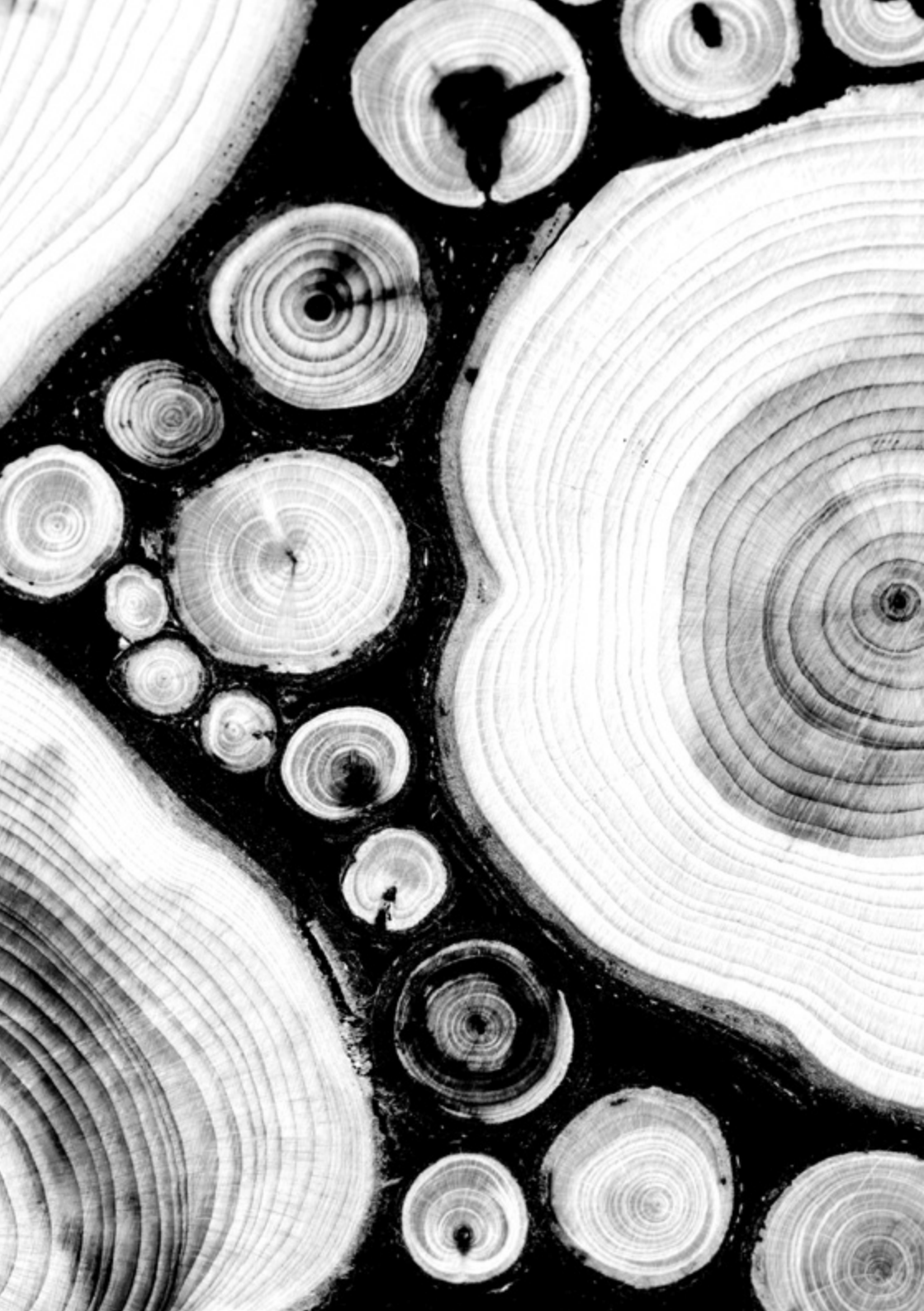

2014

SEVER

SEVER

STŘEDISKO EKOLOGICKÉ VÝCHOVY

VÝROČNÍ ZPRÁVA
2014

Středisko ekologické výchovy
a etiky Rýchory – SEVER,
Brontosaurus Krkonoše

obsah

Kdo (a kde) je SEVER -----

Ohlédnutí za oslavami 20 let SEVERu -----

ČINNOSTI SEVERU V ROCE 2014

Vzděláváme ve školách -----

Vzděláváme a podporujeme učitele -----

Školíme další profesní a zájmové skupiny -----

Spolupracujeme se zahraničím -----

Pomáháme občanům -----

Propagujeme ochranu životního prostředí -----

Pracujeme s dětmi a mladými mimo školu -----

DOTEK – Nabízíme ekologicky šetrnou turistiku v Krkonoších -----

Publikujeme a tvoříme pomůcky -----

Vytváříme podmínky pro ekologickou výchovu a vzdělávání pro udržitelný rozvoj -----

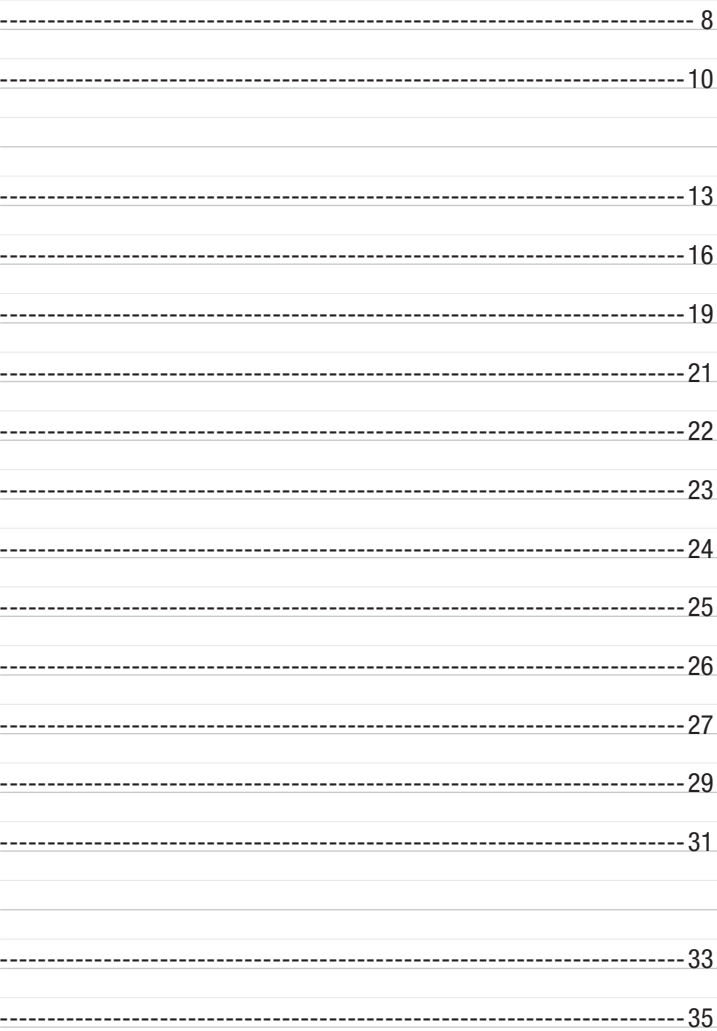
Podpořili nás -----

Na SEVERu v roce 2014 pracovali -----

FINANČNÍ ZPRÁVA

Výkaz zisku a ztráty -----

Rozvaha -----

kdo (a kde) je **SEVER**

SEVER je úspěšnou organizací založenou v roce 1994. Prostřednictvím praktické ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty usiluje o prohloubení odpovědného jednání vůči přírodě a planetě i mezi lidmi navzájem a směřuje k trvale udržitelnému životu na Zemi.

SEVER je pobočný spolek a Základní členek Hnutí Brontosaurus. Je také členem několika významných oborových sítí – Sítě středisek ekologické výchovy Pavučina, Sítě ekologických poraden - STEP, Asociace ekologických nevládních organizací Zelený kruh a Českého fóra pro rozvojovou spolupráci – FORS. Funguje jako seskupení samostatných a soběstačných jednotek s vysokou mírou vzájemné solidarity a podpory. Spojuje je značka, historie, poslání a služby.

**V současné době máme
pracoviště v Horním
Maršově, v Hradci Králové,
v Litoměřicích a centrální
pracoviště v Trutnově.**

SEVER Horní Maršov

**DOTEK – Dům obnovy tradic,
ekologie a kultury:**

Bývalá fara, Horská 175,
542 26 Horní Maršov,
tel.: +420 739 203 205,
e-mail: sever-dotek@ekologickavychova.cz

Pobytové středisko pro školní programy:

Malá ulička 89, 542 26 Horní Maršov,
tel.: +420 739 203 205, e-mail: sever-
hm@ekologickavychova.cz

SEVER Hradec Králové

Kavčí plácek 121, 500 03 Hradec Králové,
tel.: +420 739 203 209
e-mail: sever-hk@ekologickavychova.cz

SEVER Litoměřice

Masarykova 35, 412 01 Litoměřice,
tel. +420 739 203 212
e-mail: sever-ltm@ekologickavychova.cz

SEVER administrativní centrála

Úpická 146/18, 541 01 Trutnov,
tel.: +420 739 203 201
e-mail: sever-adm@ekologickavychova.cz

V Horním Maršově, Hradci Králové
a Litoměřicích založil spolek SEVER

**i dceřiné obecně prospěšné
společnosti,**

které se věnují především místním
a regionálních projektům a s nimiž
mateřská organizace úzce spolupracuje.

**Středisko ekologické výchovy
SEVER Horní Maršov, o.p.s.**

Horská 175, 542 26 Horní Maršov
IČO : 28831055

**Středisko ekologické výchovy
SEVER Hradec Králové, o.p.s.**

Kavčí plácek 121, 500 03 Hradec Králové
IČO : 28828984

**Středisko ekologické výchovy
SEVER Litoměřice, o.p.s.**

Masarykova 35, 412 01 Litoměřice
IČO: 28745418

VÍCE INFORMACÍ O SEVERU NAJDETE NA:

www.sever.ekologickavychova.cz

ČÍSLO ÚČTU: 1305225379/0800

ohlédnutí za oslavami **20 let SEVERu**

Středisko ekologické výchovy a etiky
Rýchory vzniklo v listopadu 1994 v Hor-
ním Maršově a za 20 let existence – do
roku 2014 – jím prošlo

**170 000 dětí a další tisíce
dospělých účastníků
akcí, ale také třeba na
100 pracovníků.**

Původně malá organizace se třemi pra-
covníky, několika dobrovolníky a sídlem
v pronajaté části hornomaršovské školy
se postupem času v mnoha směrech
rozrostla a dnes se s ní setkáte v Trutno-
vě, Hradci Králové a Litoměřicích, i na
mnoha místech v republice, kam lidé
ze SEVERu vyjíždí se svými programy
a dalšími službami. Důstojným hlavním
sídlem se na podzim 2013 – tedy vlastně
„v předvečer“ dvacátých narozenin –
stala barokní maršovská fara citlivě
zrekonstruovaná do podoby ekologicky
šetrného vzdělávacího a společenského
centra – Domu obnovy tradic, ekologie
a kultury DOTEK.

Důvodů k oslavám se v roce 2014 tedy
sešlo více, a proto se také u nás na SE-
VERu oslavovalo vlastně tak trochu celý
rok – třeba v dubnu při oslavách Dne
Země, v červnu při dvanáctém ročníku
hudebně–divadelního festivalu DOTE-
KY, na podzim při krajských konferen-
cích ekologické výchovy Kapradí a Kap-
radíčko v Ústeckém i Královéhradeckém
kraji. Hlavním vrcholem oslav se ale
stal víkend 29.–30. listopadu 2014 a to
v prostorách našeho milého – pořád ješ-
tě novotou vonícího – DOTEKu. Slavnostním projevům a gratulacím před-
cházel ostrý start v podobě divadelního
představení o proměnách krkonošské
krajiny v podání téměř celého současné-
ho osazenstva SEVERu. Pak čas rychle
utíkal při krájení narozeninových dortů,
komentované prohlídce naší fary, diva-
dle, dílničce pro děti, promítání RNDr.
Petra Rybáře o severských končinách,
rautu připraveném do značné míry ze
zdrojů, které vydaly farské pozemky
a okolní podkrkonošské louky a pole, při
večerním kvizu „Co víš o SEVERu“, do

noci znějících synkopách Jazz Generation a pro vytrvalce i při společném nedělním „rodinném“ výletu do nedalekých Lysečín, do zimního útulku farského kozího stáda. Těchto hlavních oslav kulatého výročí se s námi zúčastnilo na 150 lidí, z velké části bývalých i současných pracovníků a dobrovolníků, jejich rodin a blízkých, ale také dalších osobních přátel SEVERu z neziskovek, škol, veřejné správy... – mezi nimi mj. ředitelky i předsedy Zeleného kruhu, ředitele Fóra pro rozvojovou spolupráci, lidí z MŠMT, Královéhradeckého krajského úřadu, Správy KRNP a Správy CHKO Český ráj, EDUinu či maršovského starosty a dalších Maršovců, kteří SEVER podporují. Každý z nich a z mnoha dal-

ších, kteří z různých důvodů dorazit nemohli, pomohl SEVERu v jeho historii jiným dílem,

**dohromady však
všichni tvoří to
zdravé podhoubí,
ze kterého dnešní
SEVER vyrostl.**

Myslím, že průběh toho jediného víkendu dobře shrnuje, na čem SEVER stojí, a tak se na závěr krátkého bilancování onoho oslavovacího roku připojuji k tomu, jak to v rámci oslav pěkně řekla spoluzakladatelka SEVERu Hanka Kulichová: „*Já bych si asi nejvíc přála, aby měl SEVER stále štěstí na dobré, šikovné a obětavé lidi – jak zaměstnance, tak různé podporovatele a příznivce. Protože dobří lidé jsou základ úspěchu. A aby nás neopustilo štěstí a vrozený optimismus, který je SEVERu vlastní již od samého počátku.*“

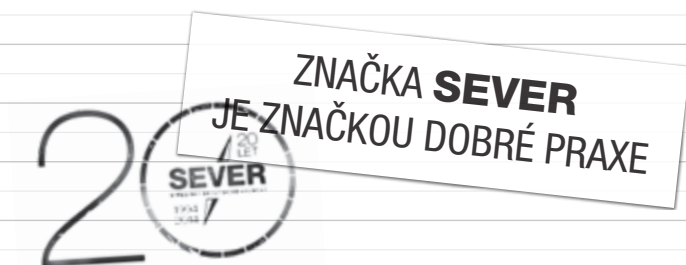
Jiří Kulich, ředitel SEVERu

činnosti SEVERu v roce 2014

I v roce 2014 zajišťoval SEVER

široké spektrum činností v ekologické výchově, vzdělávání, osvětě a poradenství a ve vzdělávání pro udržitelný rozvoj

SEVER je **dobře vybavená organizace** pro uplatňování netradičních přístupů a inovací

vzděláváme ve školách

Naše výukové programy jsou zaměřené na ochranu a poznávání přírody, ochranu životního prostředí, udržitelný rozvoj a udržitelný způsob života. Programy jsou uzpůsobeny pro děti z MŠ, ZŠ i SŠ. Programy lze dobře využít při realizaci školního vzdělávacího programu a zejména při naplňování průřezových témat – nejvíce se věnují průřezovému tématu Environmentální výchova.

Mnoho z nich se ale týká i dalších průřezových témat – Osobnostní a sociální výchovy, Výchovy demokratického občana, Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech, v některých případech i Multikulturní výchovy a Mediální výchovy. V široké škále využívají prvků kooperativního vyučování, simu-

lačních a diskusních aktivit a dalších netradičních forem výuky.

Kladou si za cíl žáky nejen informovat, ale formou konkrétního prožitku v nich především vzbudit zájem a rozvíjet jejich dovednosti a postoje.

Podle zaměření jsou programy realizovány v terénu, ve střediscích SEVERu nebo přímo ve školách, pobytové programy probíhají ve středisku v Horním Maršově – v části budovy maršovské školy a v areálu DOTEK – v nově zrekonstruované maršovské barokní faře.

Výukové programy pro děti a mládež 2014

	DENNÍ			POBYTOVÉ		
	MŠ	ZŠ	SŠ	MŠ	ZŠ	SŠ
Počet programů	24	100	24	1	13	11
Počet účastníků	491	2039	566	15	294	256
Počet hodin trvání programů celkem	24	201	53	28	359	355

K severským aktivitám neodmyslitelně patří i školní projekty, které jsou pestré co do témat, tak svým pojetím.

V roce 2014 vstoupil do své závěrečné fáze projekt **Global Literacy for a Fairer World! – Globální výchovou za spravedlivější svět!**. Pro školy, které chtějí pracovat s globálními tématy metodou „filosofie pro děti“, byla vydána příručka „*Přehodvýchávku, nedívej se na svět černobíle!*“, která byla šířena prostřednictvím seminářů a dílen na školách a konferencích mezi pedagogy různých oborů a stupňů vzdělávání. Učitelé a žáci ze ZŠ Školní ve Vrchlabí uspořádali jako výstup ze svého školního projektu prodejní výstavu svých výtvarných děl a pohledů s tematikou rozvoje Afriky, jejíž výtěžek byl na konci roku zaslán partnerské škole Daniel's Classical School z Ghany. Grant Evropské komise, který umožnil vznik tohoto projektu, byl úspěšně uzavřen k 31. 12. 2014.

Projekt **Environmental Realiteach** **aneb učíme se realitou profesí v oblasti životního prostředí** byl zaměřen na volbu povolání v oblasti životního prostředí. V projektu byly zapojené čtyři základní školy, tři střední školy a čtyři organizace zaměstnavatelů. V rámci projektu žáci zjišťovali své dovednosti, zkušenosti a schopnosti pro budoucí povolání. Na středních školách pro ně pedagogové pomoci „*Metodiky motivačních hodin*“ připravili vzorové výukové hodiny, kde se mohli žáci dozvědět o studiu na SŠ zaměřené na životní prostředí. V rámci přiblížení jednotlivých profesí žáci navštívili organizace,

kde jim byly představeny různé pracovní pozice v oblasti životního prostředí. Na závěr projektu vznikla ověřená metodika „*Volba povolání aneb jak učit žáky realitou profesí v oblasti životního prostředí*“, která bude využívána pro usnadnění volby žáků při rozhodování o volbě budoucího povolání.

K poslednímu červnu roku 2014 byl úspěšně uzavřen další grant podporující dlouhodobý program **Škola pro udržitelný život** pod názvem „*Škola pro udržitelný život – posilování kompetencí pedagogů pro výuku průřezových témat projektovou metodou*“. Žáci a pedagogové z celkem pěti škol v Jihomoravském kraji (podobně jako předtím i desítky jiných škol v ČR) díky této podpoře provedli úvodní šetření ve své obci, vytypovali její největší problémy a jeden z nich i společně vyřešili. Žáci se tak za vlastního přispění dočkali nejenom hezčích školních zahrad a hřišť, ale zrealizovali třeba i tvořivé dílny pro místní seniory a pomohli tak překlenout mezigenerační propast, častý problém v současných obcích.

Projekt **Jak šetrně podnikat**, ve kterém žáci aktivně podporují a propagují šetrnou turistiku, začal s realizací v roce 2014. Zapojilo se do něj pět škol z Krkonoš a Podkrkonoší, které prostřednictvím fiktivních cestovních kanceláří navrhly šetrné turistické produkty v regionu a vytvořily k nim propagační materiály v podobě letáků, plakátů a také natočených videospotů na konkrétní témata šetrného podnikání.

Školní projekt **Story line approach – cooperation between vocational schools' students and the world of**

work určený středním odborným školám koordinuje v ČR SEVER, a ve spolupráci s partnery probíhá také v Polsku a na Slovensku. Projekt pracuje s metodou dějové linie a přenáší ji i do dalších států. Studentům dává formou práce žákovských firem – v tomto konkrétním případě žákovských „energetických poradenských agentur“ – možnost pracovat na reálném zadání pro skutečného klienta (firmu či jinou organizaci) v oblasti úspor energie. Dvě nejlepší skupiny z každého státu se na závěr sejdou na mezinárodní konferenci v Polsku.

Jak vidí EYD 2015 mladí. V pilotní fázi tohoto projektu jsme dvakrát navštívili tři školy a umožnili jsme žákům, aby po úvodním výukovém programu metodou simulovaných mezinárodních konferencí o udržitelném rozvoji sami navrhli a vybrali nejdůležitější „Cíle udržitelného rozvoje“ (analogicky procesu, který probíhá v OSN k vyhlášení těchto cílů v roce 2015). Na dalších školách bude projekt pokračovat v samotném Evropském roce udržitelného rozvoje (EYD) 2015.

vzděláváme a podporujeme učitele

SEVER věnuje velkou pozornost vzdělávání pedagogických pracovníků a studentů učitelství. Hlavním cílem je poskytnout kvalitní metodickou a informační podporu při začleňování environmentální výchovy a dalších průřezových témat do školních vzdělávacích programů a při její praktické realizaci a evaluaci environmentální výchovy a vzdělávání pro udržitelný rozvoj. I v roce 2014 nabízel SEVER učitelům řadu jednoduchých i vícedenních vzdělávacích akcí,

zejména kurzy, semináře, konzultace, konference, stáže a terénní exkurze.

Většina těchto akcí je akreditována MŠMT ČR v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Pro zájemce byla připravena pestrá nabídka učebních pomůcek a literatury.

Mimoto v roce 2014 poskytli zaměstnanci SEVERu pedagogickým pracovníkům 120 konzultací. V SEVERu Hradec Králové probíhaly praxe studentů učitelství z Univerzity Hradec Králové, v SEVERu Litoměřicích pak praxe studentů Střední pedagogické školy.

K nejvýznamnějším vzdělávacím akcím pro učitele v roce 2014 patřily:

KAPraDí (Konzultace a praktické dílny) je regionální konference, na které se setkávají základní a střední školy a další instituce zabývající se environmentální výchovou. V říjnu proběhl již 14. ročník v Litoměřicích pro Ústecký kraj (zároveň s Kapradíčkem, které je zaměřené na pedagogy MŠ) za účasti 142 účastníků, v listopadu se pak konalo KAPraDí v kraji Královéhradeckém v Zoo Dvůr Králové, kde hlavní téma „Člověk a zvěře: druhová ochrana – biodiverzita“ přilákalo 64 účastníků.

Kapradíčko – tradiční listopadová Krajská konference a praktické dílny pro učitele mateřských škol v Královéhradeckém kraji nesla hlavní téma „*Propojení polytechnické a environmentální výchovy*“. Kromě tvorby ve třech praktických dílnách se 47 učitelů z Královéhradeckého kraje zúčastnilo i společných přednášek, zabývajících se využitím přírodních zahrad pro potřeby obou uvedených oblastí výchovy. V Ústeckém kraji se Kapradíčko konalo společně s konferencí KAPraDí (viz výše).

Vzdělávací programy pro pedagogické pracovníky a studenty učitelství 2014

	DENNÍ		POBYTOVÉ	
	Učitelé	Studenti	Učitelé	Studenti
Počet akcí	46	5	5	1
Počet účastníků	751	5	99	18
Počet hodin trvání programů celkem	229	60	148	18

Vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení pro udržitelný rozvoj (Liberecký kraj)

V srpnu 2014 byl ukončen dvouletý projekt, díky kterému školy v Libereckém kraji získaly kompetentní pedagogické odborníky na problematiku udržitelného rozvoje (specializační studium pro školní koordinátory EVVO v rozsahu 250 hodin, doškolovací semináře pro již vyškolené koordinátory) a nepedagogické (provozní) pracovníky škol schopné v každodenní praxi dodržovat zásady šetrného provozu. Kromě specializačního studia proběhlo celkem 15 jednodenních seminářů a celkem bylo proškoleno 130 pracovníků škol a školských zařízení. Výstupem projektu bylo také CD s vzorovými učebními celky, které zpracovali koordinátoři EVVO v rámci svých závěrečných prací. Partnerem projektu byla Divizna – Městské středisko ekologické výchovy při ZOO Liberec.

Čtenářská gramotnost pro učitele ZŠ v environmentální výchově a přírodovědných předmětech

Hlavním cílem projektu je zlepšení připravenosti učitelů základních škol pro konstruktivisticky orientované vzdělávání v základních školách, konkrétně v oblasti strategií kritického čtení textů (čtenářské gramotnosti) zaměřených na životní prostředí a rozvoj jejich dovedností pro přenos těchto nových metod na kolegy ve své vlastní škole (přenos dovnitř) či na učitele z jiných škol (přenos vně). V rámci projektu jsou ve většině krajů ČR realizovány semináře zaměřené na metody pro rozvoj čtenářské gramotnosti s důrazem na porozumění informacím o životním prostředí, bylo vytvořeno interaktivní webové rozhraní s příklady dobré praxe a vytvořena nabídka konzultací pro učitele. V následujícím roce proběhnou další semináře, několik konzultací, bude vydána metodická příručka pro učitele ZŠ a na závěr projektu bude konference.

**Ferda Mravenec- práce všeho druhu
aneb podpora profesního vzdělávání
učitelů mateřských škol v oblasti poly-
technického vzdělávání**

V polovině roku byl zahájen projekt, v jehož rámci si učitelky mateřských škol tří krajů, Ústeckého, Královéhradeckého a Pardubického, začaly rozšiřovat své vzdělání v oblasti polytechnické výchovy s důrazem na ekologickou výchovu.

V každém kraji začal běžet akreditovaný cyklus 10 jednodenních seminářů věnovaných postupně různé tematice – např. o praktické práci s dřevem, papírem, kovy, textilem, vlnou a lnem, recyklovanými materiály, přírodními barvami apod.

Další semináře

Další semináře probíhaly např. v rámci projektů „*Global Literacy for a Fairer World !*“ a „*Výpracování a vývoj nástrojů interpretace krajiny*“, v rámci zakázky na semináře pro učitele středních škol v Ústeckém kraji s tématem obnovitelné zdroje (osm seminářů) a na základě objednávek jednotlivých škol (např. úspěšné semináře „*Co nám kvete za školou*“, seminář „*Místo a jak ho interpretovat*“) a organizací (dílny o lese na liberecké konferenci Mrkvička).

školíme další profesní a zájmové skupiny

I nadále SEVER rozšiřoval svou nabídku profesního i zájmového vzdělávání dospělých.

V roce 2014 se s námi mohli vzdělávat pracovníci veřejné správy, členové a pracovníci neziskových organizací, provozní pracovníci škol, odborníci na ochranu životního prostředí, vysokoškolští studenti a další zájemci o ekologicky šetrnou výrobu a spotřebu.

Veletrh ekologické výchovy 2014

Od 2. do 5. 9. 2014 proběhl v DOTEKU v Horním Maršově XXI. ročník tradiční celostátní akce pro pracovníky působící v oblasti ekologické výchovy a vzdělávání "Veletrh ekologické výchovy 2014", tentokrát na téma „O mís-

tech a našich cestách k nim“. Většina lektorů se soustředila na témata, jako jsou genius loci, vývoj krajiny nebo příběhy jednotlivých míst. Na programu byly přednášky o místně zakotveném učení, questingu a dalších speciálních metodách učení, nebo o zajímavých školních programech. Veletrhu se zúčastnilo 120 účastníků a 60 lektorů.

V Domě obnovy tradic, ekologie a kultury DOTEK se uskutečnilo několik seminářů, např.:

seminář **Příroda a lidé v Sudetech, dříve a dnes** s českými a německými lektory pro 20 zájemců o problematiku proměn sudetské krajiny (partnerem projektu byla Ackermann–Gemeinde), seminář pro provozní pracovníky škol **Jak šetrně uklízet na školách, Odborný mezinárodní česko–slovenský seminář „Udržitelný rozvoj chráněných území“** pořádaný se Společností pro trvale udržitelný život (STUŽ),

Seminář Questing spojený s vytvořením prvního maršovského questu, workshop „**Solární sušička a solární chladnička**“. Dále zajišťoval DOTEK zázemí pro další odborné školicí akce a porady – např. ČVUT, Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého Olomouc, Nadace Partnerství, organizace Člověk v tísni, Ligy lesní moudrosti...

V Hradci Králové proběhl seminář „**Hledačka nás spojuje, krásná místa mapuje**“ spojený s tvorbou questu v přírodní památce Na Plachtě v Hradci Králové.

spolupracujeme se zahraničím

Na několika projektech a akcích SEVER spolupracoval se zahraničními partnery.

Česko –polský projekt „Comenius viridis“

Společně se Správou Krkonošského národního parku se sídlem ve Vrchlabí a polským Krkonošským národním parkem se sídlem v Jelení Hoře jsme zpracovali 24 výukových programů zaměřených na žáky základních a středních škol v Polsku a České republice. Tyto programy byly v roce 2014 pilotně odzkoušeny. Pro podporu těchto programů jsme nakoupili studijní materiál a došlo k technickému dovybavení vzdělávacích center. Probíhalo přeshraniční setkávání žáků, vzdělávání a setkávání pedagogů, odborníků na ekologickou výchovu a konaly se akce pro veřejnost.

Česko–německý projekt „Výpracování a vývoj nástrojů interpretace krajiny ve zvláště chráněných územích v Německu a v České Republice / Erarbeitung und Weiterentwicklung von Ansätzen der Landschafts–interpretation in deutschen und tschechischen Schutzgebieten“

Projekt je zaměřen na interpretaci krajiny ve zvláště chráněných územích Královéhradeckého kraje. V rámci projektu se realizovaly terénní výukové programy

pro žáky, semináře pro pedagogy a lektory, semináře pro širokou veřejnost, v rámci kterých vznikly tři nové hledačky. Podle zásad správné interpretace byla obnovena naučná stezka v Přírodní památce Na Plachtě v Hradci Králové se slavnostním otevřením a přiložením ruky k dílu na managementové brigádě v tomto území. V projektu také vznikly 4 publikace, které rozvíjí témata krajiny a její interpretace pro každého, kdo chce učit či objevovat krajinu. Projekt je také zaměřen na spolupráci a výměnu zkušeností, dovedností a znalostí s německými partnery projektu.

Česko–slovensko–polský projekt „Story line approach – cooperation between vocational schools’ students and the world of work“ a anglicko–česko–polsko–ghanský projekt Global Literacy for a Fairer World! – Globální výchovou za spravedlivější svět!“ představujeme na jiných místech výroční zprávy.

Mezinárodní charakter měla řada akcí v Domě obnovy tradic, ekologie a kultury – šlo např. o česko–německý seminář o krajině Sudet či mezinárodní dobrovolnický tábor INEX.

pomáháme občanům

V rámci ekologického poradenství středisko spolupracuje s ostatními organizacemi v rámci Královéhradeckého a Ústeckého kraje a také se Sítí ekologických poraden STEP, jejímž je členem. V roce 2014 proběhlo 182 odborných konzultací v otázkách týkajících se životního prostředí a spotřebitelství. Naši poradci odpovídali na telefonické, písemné i mailové dotazy a poskytovali konzultace i při osobním setkání.

Projekt **Nedělám to pro sebe aneb podpora spolupráce a dialogu mezi mladými lidmi, pracovníky s mládeží a osobami odpovědnými za různé oblasti ve městech** umožnil mladým lidem po celé České republice prostřednictvím Dětských fór, Fór mladých a kulatých stolů vyjádřit svůj názor na dění v jejich obcích. Tyto akce proběhly celkem v 16 místech ČR. Důležitým momentem těchto setkání bylo naučit mladé lidi názor zformulovat a odprezentovat.

propagujeme **ochranu prostředí**

Již 12. ročník tradičního hudebně–divadelního ekofestivalu DO-TEKY proběhl 20. až 21. června v zahradě ekocentra DOTEK v Horním Maršově. Ve dvou dnech přivítal SEVER 170 návštěvníků.

A tradiční jsou i další akce připravované SEVERem, ať už připomenutí lidových svátků a tradic s nimi spojených (např. Masopust, Velikonoce, Martinská slavnost i Vánoční pobejtek), nebo oslavy Dne Země. Tyto akce probíhají na všech pracovištích SEVERu a v roce 2014 je navštívilo přes 4 500 návštěvníků.

Osmý ročník akce Biojarmark v Hradci Králové přivítal přes 3000 návštěvníků, kteří vyrazili za nabídkou ekologického zemědělství, fair–tradových výrobků a zdravé výživy. Nechyběla ani nabídka přírodní kosmetiky, biobedýnek a tematické literatury. Dále SEVER nabízel trvale na svých pracovištích prodej Fair Trade výrobků, regionálních produktů a biopotravín, prodej a půjčování vlastních i dalších

publikací a pomůcek – včetně e–shopu, dále prodej různých předmětů pro volné využití a radost.

pracujeme s dětmi a mladými **mimo školu**

V lednu Malý víkendový tábor a v červenci Malý tábor pro malé děti se v Horním Maršově v Krkonoších uskutečnily již potřetí. Zimního víkendového pobytu se zúčastnilo 16, týdenního pobytu 28 účastníků. Měli možnost strávit týden převážně venku v přírodě jejím přímým poznáváním.

Po dva týdny v červenci probíhal v DO-TEKu v Horním Maršově mezinárodní dobrovolnický tábor pro mládež s 16 účastníky –workcamp ve spolupráci s organizací INEX.

Dětské zastupitelstvo – Systematicky a dlouhodobě pracujeme s mladými lidmi v Litoměřicích, kteří se pod naším vedením snaží zlepšit prostředí svého města prostřednictvím kampaní a osvětových akcí.

nabízíme **ekologicky šetrnou turistiku** v Krkonoších

Ekologicky šetrný dům DOTEK je od roku 2013 hlavním sídlem SEVERu, slouží jako vzdělávací a centrum a zároveň jako přirozené společenské a kulturní centrum východních Krkonoš a v neposlední řadě i jako zajímavý turistický cíl v rámci ekologicky šetrného cestovního ruchu.

V roce 2014 se SEVERu podařilo pokračovat ve zdařilé rekonstrukci památkově chráněné budovy do energeticky šetrného domu. →

**Na bývalé faře je možné
strávit relaxačně-vzdělávací
pobyt.**

DOTEK
DŮM OBNOVY TRADIC, EKOLOGIE A KULTURY

Denně je zde otevřeno návštěvnické centrum, ve kterém lze koupit vybrané výrobky s označením Regionální produkt, bio a fairtradové potraviny a zajímavé hry a publikace vydávané SEVERem. Místní průvodkyně zdarma provádí celým domem a přilehlým kostelem. Návštěvníci si mohou prohlédnout stálou expozici Fara na Dotek, která nás učí, jak přežít v civilizaci i přírodě.

Největším turistickým lákadlem jsou originální Cesty na Dotek, tematické stezky do blízkých Rýchor, při kterých se nejenom sportuje, ale i poznává a tvoří. V případě deště jsou zde k dispozici Programy na Dotek, společné hry pro celé rodiny.

publikujeme a tvoříme pomůcky

Časopis Bedrník vychází od roku 2002. Vydávání časopisu zajišťuje SEVER ve spolupráci se SSEV Pavučina. V roce 2014 byla hlavními tématy čtyř čísel – Školní výlety, Hmyz, Decentralizovaná energetika a Filantropie.

Ekoton je bulletin EVVO v Královéhradeckém kraji. SEVER poskytuje technické zajištění a administraci. Vychází 2x ročně a je zdarma.

SEVER vydal katalogy s nabídkou programů a akcí pro veřejnost a školy. Součástí různých jednotlivých projektů byla řada metodických brožur a pracovních listů. K nejzajímavějším novinkám mezi nimi patří informační a metodický balíček „**Jak vidí Evropský rok rozvoje 2015 a Cíle udržitelného rozvoje mladí lidé**“, který vznikl díky podpoře České rozvojové agentury. Pro osvětu a informovanost veřejnosti byly určeny letáky, plakáty, průvodce zážitkovými stezkami apod.

Vyšla příručka pro pedagogy k využití metody filosofie pro děti v globálním rozvojovém vzdělávání „**Přechod výhybku, nedívej se na svět černobíle!**“.

V rámci projektu Vypracování a vývoj nástrojů interpretace krajiny ve zvláště chráněných územích v Německu a v České republice jsme vydali tři **metodiky terénní výuky pro ZŠ a SŠ**, které jsou zaměřené na poznávání místa, kde žijeme. Dále vznikla publikace „**Interpretace krajiny**“ v českém a německém jazyce, která se zabývá tématem správných zásad interpretace krajiny.

vytváříme podmínky pro ekologickou výchovu a vzdělávání pro udržitelný rozvoj

SEVER pracuje v několika sítích a platformách důležitých pro rozvoj ekologické výchovy a vzdělávání pro udržitelný rozvoj. Je zakládajícím členem a členem výboru Sítě středisek ekologické výchovy Pavučina, členem asociace ekologických organizací Zelený kruh a oborové platformy ekologických neziskových organizací, členem STEP – Sítě ekologických poraden České republiky, kde působí v dozorčí radě, a členem FoRS – Českého fóra pro rozvojovou spolupráci.

Úzce v roce 2014 spolupracoval také například s Nadací Partnerství, Národní sítí zdravých měst, Informačním centrem OSN v Praze, Centrem Univerzity Karlovy pro otázky životního prostředí, organizací Člověk v tísni, organizací

Glopolis, Společností pro trvale udržitelný život, Univerzitou Hradec Králové, řadou středisek ekologické výchovy, ekologických poraden a neziskových organizací v České republice, ale i ze Slovenska, Polska, Německa, Velké Británie nebo Ghany.

**Ředitel SEVERu se podílel
v pracovní skupině EVVO
na MŽP na přípravě nového
Státního programu EVVO,**

jako místopředseda Výboru pro vzdělávání Rady vlády pro udržitelný rozvoj na lepším institucionálním a legislativním ukotvení vzdělávání pro udržitelný

rozvoj (např. v připravovaném Dlouhodobém záměru rozvoje vzdělávání) a jako zástupce platformy neziskových organizací Platforma 2014+ v řídicím výboru na přípravě Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV). Spolu s desítkou organizací působících v ekologické výchově, globálním rozvojevém vzdělávání a občanském vzdělávání jsme v expertním týmu připravovali Cíle vzdělávání pro udržitelný rozvoj pro Česko.

M.R.K.E.V. a Mrkvička

Sít M.R.K.E.V („Metodika a Realizace Komplexní Ekologické Výchovy“) podporuje od roku 2001 základní a střední školy se zájmem o ekologickou výchovu. Sít Mrkvička je určena mateřským školám a funguje od roku 2007. Na celostátní úrovni obě sítě administruje Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina, SEVER zajišťuje komunikaci se školami v Královéhradeckém a Ústeckém kraji. Školy dostávají v pravidelných rozesílkách časopis Bedrník a bulletin Mrkvička, doplňující metodické materiály a také jsou elektronicky informovány o dění na poli environmentální výchovy.

Krajská koordinace EVVO v Královéhradeckém kraji

V souladu s krajskou koncepcí EVVO a Akčním plánem EVVO v Královéhradeckém kraji zajišťoval SEVER činnosti krajského koordinátora EVVO. Poskytoval široké spektrum služeb pedagogům, pracovníkům NNO, veřejnosti apod., zajišťoval administraci poradní

skupiny pro EVVO, nabízel konzultace a metodickou pomoc pro školy, střediska ekologické výchovy, obce, města a další zájemce, zabezpečoval přípravu a tisk bulletinu Ekoton a Kalendáře akcí pro veřejnost, umožňoval školám zapojení do projektů, podporoval realizaci výukových programů středisky ekologické výchovy na území kraje, organizoval konferenci Kapradí a Kapradíčko, spravoval databázi EVVO a webový portál pro ekologickou výchovu www.ekologickavychova.cz.

podpořili nás

- Bazalka s.r.o.
- Česká národní agentura mládeže
- Česká rozvojová agentura
- České Švýcarsko o.p.s.
- Česko–německý fond budoucnosti
- Český hydrometeorologický ústav Hradec Králové
- Člověk v tísni
- DAQUAS, s.r.o Praha
- Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU) – Německá spolková nadace pro životní prostředí
- Dům zahraničních služeb
- Ekofarma Bošina Vernéřovice
- EEMPLA AG spol, s.r.o. Hradec Králové
- Evropská komise
- Euroregion Glacensis (Fond mikroprojektů)
- Fond pro nestátní neziskové organizace FNNO– Nadace Partnerství
- Hnutí Brontosaurus
- Jablotron
- Jihomoravský kraj
- Královéhradecký kraj a Krajský úřad Královéhradeckého kraje
- Ústecký kraj
- Liberecký kraj
- Město Hradec Králové
- Město Litoměřice
- Městská část Praha 12
- Místní akční skupina (MAS) Krkonoše
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
- Ministerstvo životního prostředí
- Nano Energies, a.s.
- Národní síť Zdravých měst
- Obec Horní Maršov
- Operačního programu přeshraniční spolupráce 2007–2013 Česká republika – Polská republika
- Reality Junek s.r.o.
- Sdružení Tereza
- SSEV Pavučina
- Sächsische Landesstiftung Natur und Umwelt – Nationalparkzentrum Sächsische Schweiz, Uni im Grünen e.V.
- Správa KRNP
- Státní fond životního prostředí ČR
- Státní zemědělský intervenční fond
- Stavební & inženýrská firma Klimeš
- Úřad práce ČR
- VAK Trutnov
- VEBA, textilní závody a.s.
- Veselý výlet
- Východočeské muzeum Hradec Králové
- Zdravé Město Litoměřice
- ZOO Dvůr Králové
- Gymnázium SOŠ, SOU a VOŠ Hořice

- Obchodní akademie, Střední odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Hradec Králové
- Střední odborná škola veterinární Hradec Králové
- Střední zemědělská a ekologická škola Kostelec nad Orlicí
- Základní škola Horní Maršov
- Základní škola Na Valech Litoměřice
- Základní škola a mateřská škola Bohušovice nad Ohří
- Základní škola Čížkovice
- MUDr. Petrů Pavel
- Nesvadbová Iva
- Novotná Andrea
- Pigulová Mája
- Rázgová Eva
- Rokůsková Renata
- Roudná Milena
- Rybář Petr
- Říha Zdeněk
- Simajchlová Kateřina
- Skučková Dana
- Sochor Miroslav
- Spěváčkoví
- Svobodová Eliška
- Svobodová Iva
- Svobodová Lenka
- Šlehoverovi
- Šubrtová Ludmila
- Trejbalová Marcela
- Tým Antonín
- Vašatová Renata
- Víravová Iva
- Vlček Radovan
- Vlčková Rita
- Vodnárek Dušan
- Vojtišková Kristýna
- Zadina Lukáš
- Zimová Věra

Jednotlivci:

- Bílek Martin
- Burešová Lenka
- Čtvrtníková Magda
- Gryndler Pavel
- Hájek Jan
- Hartinger Honza
- Hejtmánek Tomáš
- Hermann Petr
- Hladíková Sofie
- Hodina Tomáš
- Holešovská Marie
- Hušková Blažena
- Kašpar Jakub
- Kašparová Lenka
- Klimeš Miloš
- Klimešová Anna
- Klusák Jaroslav
- Krňák Petr
- Kulichová Bára
- Kutáček Petr
- Liška Vladislav
- Marková Kateřina
- Martincová Helena
- Matoušovská Lenka
- Mikátová Blanka

a mnozí další...

**Děkujeme za spolupráci,
podporu a pomoc
v našem snažení!**

na SEVERu v roce 2014 **pracovali**

- Tomáš Brabenec
- Michal Brodský
- Anna Čtvrtníková
- Milada Dobiášová
- Lucie Frantová
- Michaela Glovňová
- Dita Gollová
- Eliška Hájková
- Aleš Haták
- Tomáš Hawel
- Tereza Hejtmánková
- Lenka Hronešová
- Monika Kosinová
- Jiří Kulich
- Hana Kulichová
- Kateřina Kulichová
- Johanka Kutáčková
- Jaromír Kvasnička
- Karin Kvasničková
- Eva Lučanová

- Jitka Macháčková
- Petr Panaš
- Věra Petřů
- Ivana Poláčková
- Petra Půhlovská
- Martin Sklář
- Jana Skučková
- Lucie Tomášková
- Silvie Vacková
- Petra Vaculíková
- Jakub Vebr
- Marcela Veselá
- Martin Vlček
- Pavel Vojtěch

Externisté:

- Jan Franta
- Iveta Trubačová

finanční

zpráva

za rok 2014

výkaz zisku a ztráty

ke dni 31. 12. 2014 (v celých tisících Kč)

	Činnost hlavní	Činnost hospodářská	Celkem
Spotřeba materiálu	2 172	-3	2 169
Spotřeba energie	347	7	354
Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	7		7
Prodané zboží		125	125
Opravy a udržování	13		13
Cestovné	370		370
Náklady na reprezentaci	56		56
Ostatní služby	4 297	3	4 300
Mzdové náklady	5 745	29	5 774
Zákonné sociální pojištění	1 846	5	1 851
Zákonné sociální náklady	21		21
Daň silniční	2		2
Daň z nemovitostí	11		11
Ostatní daně a poplatky	42		42
Smluvní pokuty a úroky z prodlení			

Ostatní pokuty a penále	146		146
Odpis nedobytné pohledávky			
Úroky	39		39
Kursově ztráty	154		154
Dary	25		25
Jiné ostatní náklady	74		74
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	2 546	51	2 597
Poskytnuté příspěvky	206		206
Účtová třída 5 celkem	-18 119	- 217	-18 336
Tržby z prodeje služeb	4 946		4 946
Tržby za prodané zboží	21	155	176
Aktivace materiálu a zboží			
Úroky	1		1
Kursově zisky	102		102
Jiné ostatní výnosy	2 514		2 514
Přijaté příspěvky	628		628
Přijaté členské příspěvky	4		4
Provozní dotace	9 829		9 829
Účtová třída 6 celkem	18 045	155	18 200
Hospodářský výsledek před zdaněním +/-	-75	-62	- 137
Daň z příjmu			
Hospodářský výsledek po zdanění +/-	-75	-62	- 137

rozhodnutí

ke dni 31. 12. 2014 (v celých tisících Kč)

AKTIVA	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
Dlouhodobý majetek celkem	39 727	37 866
Dlouhodobý hmotný majetek celkem	43 302	44 039
Pozemky	2 030	2 030
Stavby	40 457	40 874
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	580	580
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	235	235
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek		320
Oprávký k dlouhodobému majetku celkem	-3 575	-6 173
Oprávký ke stavbám	-2 970	-5 473
Oprávký k samost. movit.věcem a souborům movit.věcí	- 370	- 464
Oprávký k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	- 235	- 235
Krátkodobý majetek celkem	9 221	12 464
Zásoby celkem	302	296
Zboží na skladě a v prodejnách	302	296

Pohledávky celkem	6 621	8 933
Odběratelé	162	161
Poskytnuté provozní zálohy	264	956
Daň z přidané hodnoty	24	84
Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	3 975	2 612
Jiné pohledávky	98	97
Dohadné účty aktivní	2 099	5 023
Krátkodobý finanční majetek celkem	2 162	3 217
Pokladna	200	203
Účty v bankách	1 962	3 014
Jiná aktiva celkem	136	17
Náklady příštích období	11	15
Příjmy příštích období	21	
Kursově rozdíly aktivní	104	3
Aktiva celkem	48 948	50 330

PASIVA	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
Vlastní zdroje celkem	40 409	38 180
Jmění celkem	39 357	37 265
Vlastní jmění	37 931	35 835
Fondy	1 426	1 430
Výsledek hospodaření celkem	1 052	915
Účet výsledku hospodaření	- 273	- 137
Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	1 324	1 052
Cizí zdroje celkem	8 539	12 150
Dlouhodobé závazky celkem	1 760	100
Přijaté dlouhodobé zálohy	1 760	100
Krátkodobé závazky celkem	6 419	11 966
Dodavatelé	78	388
Přijaté zálohy	1 714	8 061
Ostatní závazky	5	7

Zaměstnanci	346	479
Závazky k institucím sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	188	243
Daň z příjmů	47	
Ostatní přímé daně	9	22
Ostatní daně a poplatky	-4	-2
Jiné závazky	147	177
Krátkodobé bankovní úvěry	1 638	
Dohadné účty pasivní	73	152
Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	2 180	2 438
Jiná pasiva celkem	360	85
Výdaje příštích období	89	79
Výnosy příštích období	195	1
Kursově rozdíly pasivní	77	4
Pasiva celkem	48 948	50 330

Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory SEVER
Výroční zpráva za rok 2014

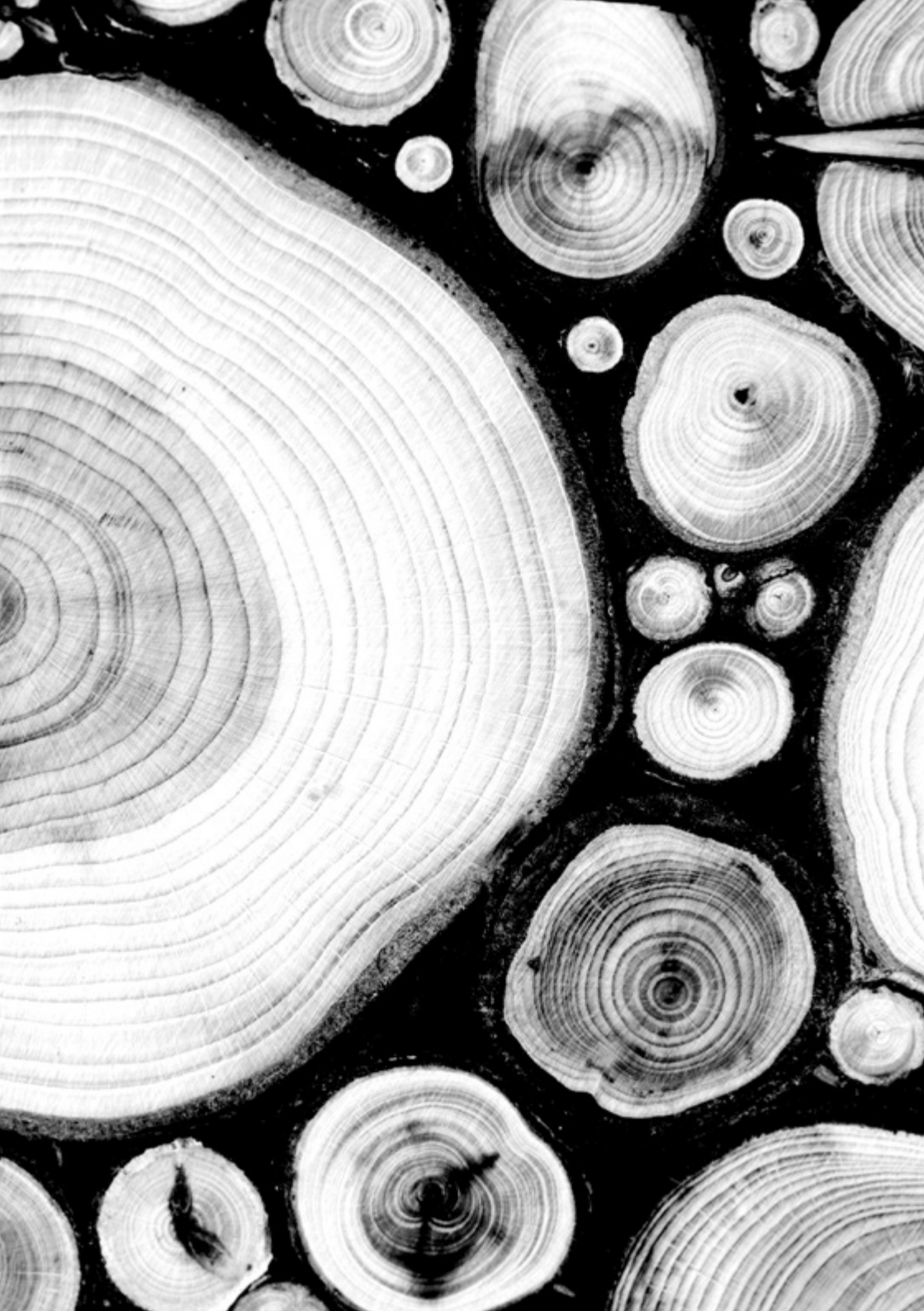
Vydalo © Středisko ekologické výchovy
a etiky Rýchory – SEVER, Brontosaurus Krkonoše

sever@ekologickavychova.cz
www.sever.ekologickavychova.cz

Bankovní spojení: ČSOB Trutnov, č.ú. 272921823/0300

Text: příspěvky pracovníků SEVERu upravila Eva Lučanová
Foto: archiv Severu a Pavel Křivka
Grafická úprava: Petr Kutáček
Náklad: 100 ks

Horní Maršov, 2015

www.sever.ekologickavychova.cz